

Sygn. akt VIII Ka 922/ 13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Wiesław Oksiuta

Protokolant Agnieszka Malewska

bez udziału oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2014 roku

sprawy P. C. (1)

obwinionego o czyny z art. 86 § 1 kw; 97 kw; 92 § 1 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 9 września 2013 roku sygn. akt XIII W 490 /13

I. Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

II. Zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem opłaty za II instancję oraz kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

P. C. (1) został oskarżony o to, że:

1. dniu 21.12.2012 r. około godziny 06.25 w B. na ul. (...) kierując samochodem marki M. o nr rej. (...) wykonując manewr wyprzedzania nie zachował szczególnej ostrożności oraz bezpiecznego odstępu od wyprzedzanego samochodu marki T. o nr rej. (...) doprowadzając do zderzenia lusterkami, czynem swym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tj. o wykroczenie z art. 86§1 k.w.

2. w czasie i miejscu jw. kierując samochodem marki M. o nr rej. (...) oddalił się z miejsca zdarzenia nie podając swoich danych personalnych oraz z zakresu polisy OC, tj. o wykroczenie z art. 97 k.w.

3. w dniu 21.12.2012 r. około godziny 06.26 w B. na skrzyżowaniu ul. (...)– (...) kierując samochodem marki M. o nr rej. (...) nie zastosował się do znaku C - 9 „nakaz jazdy z prawej strony znaku” oraz sygnalizacji świetlnej, wjechał na skrzyżowanie przy wyświetlanym czerwonym świetle dla jego kierunku ruchu, nie zastosował się do znaku P - 4 „linia podwójna ciągła”, przejechał odcinkiem jezdni przeznaczonym do ruchu w kierunku przeciwnym oraz wykonał manewr skrętu w prawo z pasa przeznaczonych do ruchu w kierunku przeciwnym, tj. o wykroczenie z art. 92§1 k.w.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 09 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt XIII W 490/13:

I. obwinionego P. C. (1) uznał za winnego popełnienia zarzucanych czynów i za to na mocy art. 86§1 k.w. w zw. z art. 9§2 k.w. wymierzył karę grzywny w wysokości 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych;

II. na mocy art. 86§3 k.w. w zw. z art. 29§1, 2 i 3 k.w. wymierzył wobec obwinionego P. C. (1)środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 (ośmiu) miesięcy zobowiązując go do niezwłocznego zwrotu posiadanego prawa jazdy do W. K. U. M.właściwego dla jego miejsca zamieszkania;

III. zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 120 złotych i zryczałtowane wydatki postępowania w wysokości 100 złotych.

Powyższy wyrok, na podstawie art. 104 k.p.w. zaskarżył w całości obrońca obwinionego i powołując się na art. 109§2 k.p.w. w zw. z art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1) naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, w szczególności naruszenie art. 4 k.p.k., art. 5§2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. oraz art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82§1 k.p.w. wobec braku wszechstronnej oceny materiału dowodowego, dokonania dowolnych ustaleń faktycznych oraz rozstrzygnięcia nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść obwinionego, a także naruszenia art. 39§4 k.p.w. wobec dokonania ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy w oparciu o treść notatek urzędowych, które zastąpiły zarówno wyjaśnienia obwinionego jak i zeznania świadków, co skutkowało przypisaniem obwinionemu odpowiedzialności za zarzucone mu czyny na podstawie:

-oceny zachowania obwinionego w sytuacji, gdy przed rozpoczęciem przesłuchania nie negocjował, że w dniu 21.12.2012 r. prowadził M. i spowodował stłuczkę, a wycofał się z wcześniejszych deklaracji przyjęcia mandatu, gdy przeliczył, że wymierzone punkty karne spowodują utratę prawa jazdy,

-treści notatek urzędowych z k. 1, 1v, 9, 11v,

-analizy treści wniesionego przez obwinionego sprzeciwu od wyroku nakazowego,

- osobowości obwinionego, która miałaby wskazywać na tendencje do naruszania przepisów ruchu drogowego,

- zasad racjonalnego postępowania, według których nikt nie przyznaje się do czynu, którego nie popełnił,

pomimo, że źródła te objęte są zakazem dowodowym, zaś przywołane opinie w przedmiocie wzorca zachowania osoby niewinnej nie mogą służyć przypisaniu winy.

2) rażącą niewspółmierność kary w zakresie orzeczenia środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 miesięcy, która jest zbyt represyjna w stosunku do stopnia winy, społecznej szkodliwości w aspekcie oceny następstwa czynów oraz w związku ze skutkami orzeczenia takiego środka przejawiającego się w pozbawieniu obwinionego źródła utrzymania.

W związku z powyższym wniosł:

1) o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu,

ewentualnie

2) o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Białymstoku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługują na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie Sądu I instancji należy uznać za prawidłowe. Sąd ten na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i

wyprowadził właściwe wnioski w przedmiocie winy, prawno-karnej oceny zachowania obwinionego P. C. (1), jak również wymierzonej mu kary.

W szczególności wbrew zarzutom apelacyjnym ocena przeprowadzonych w sprawie dowodów została dokona przez Sąd I instancji prawidłowo, zgodnie z zasadami postępowania w sprawach o wykroczenia, zwłaszcza nie naruszyła dyspozycji, stosowanych odpowiednio w oparciu o art. 8 k.p.w., przepisów art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k.

Sąd I instancji nie dopuścił się również obrazy art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82§1 k.p.w. Przypomnieć należy, że zgodnie z jego treścią podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Zarzut naruszenia art. 410 k.p.k. może być zasadny w przypadku, gdyby sąd opierał się w sprawie na materiale dowodowym, który w sprawie nie został ujawniony bądź orzekał w oparciu jedynie o część ujawnionego materiału dowodowego. Nie stanowi zaś naruszenia przepisu art. 410 k.p.k. dokonanie oceny materiału dowodowego przeprowadzonego lub ujawnionego na rozprawie w sposób odmienny od subiektywnych oczekiwań stron procesowych (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie o sygn. akt III KK 1/13, LEX nr 1308126).

Tymczasem analiza zarzutu sformułowanego przez obrońcę obwinionego zarzutu naruszenia prawa procesowego w jego całokształcie (także zatem w zakresie obrazy art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82§1 k.p.w.) prowadzi do wniosku, że u jego podstaw legła jedynie własna, odmienna od sądowej ocena dowodów, co wyłącza uznanie zarzutu za trafny.

Przede wszystkim podkreślić należy, że w sytuacji zmiennej postawy procesowej strony Sąd ma nie tylko prawo, ale i obowiązek do jej analizy i oceny. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji obowiązkowi temu sprostał weryfikując wiarygodność pojawiających się na poszczególnych etapach postępowania wersji zdarzenia w wyjaśnieniach obwinionego (m.in. na rozprawie P. C. (1) odniósł się zarówno do odczytanych mu, poprzednio złożonych wyjaśnień, jak i treści sprzeciwu k. 43v) w zestawieniu z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym oraz uwzględniając zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego.

Synteza ta doprowadziła Sąd I instancji do słusznego wniosku, że to obwiniony P. C. (1) w dniu 21 grudnia 2012 roku około godziny 6: 25 na ul. (...)prowadził samochód marki M.o nr rej. (...), podjął manewr wyprzedzania, w trakcie którego nie zachował szczególnej ostrożności oraz bezpiecznego odstępu od wyprzedzanego samochodu (marki T.o nr rej. (...))i doprowadził do zderzenia obu pojazdów lusterkami, po czym odjechał z miejsca zdarzenia bez podania swoich danych personalnych i danych dotyczących posiadania obowiązkowego ubezpieczenia OC. Następnie zaś dojeżdżając do skrzyżowania ul. (...)z ul. (...)nie zastosował się do znaku C-9 „nakaz jazdy z prawej strony znaku” oraz znaku P – 4 „linia podwójna ciągła” zjeżdżając na pas ruchu do jazdy w przeciwnym kierunku. Po tym zignorował sygnał czerwony nadawany dla jego kierunku ruchu przez sygnalizator, wjechał na skrzyżowanie i wykonał manewr skrętu w prawo.

Taki przebieg zdarzenia, w sposób konsekwentny i korespondujący ze sobą wskazali świadkowie K. O. (1)– (...)– (...). Dlatego też Sąd I instancji słusznie uznał powyższe relacje za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie, zwłaszcza, że sam obwiniony początkowo nie kwestionował, że to on prowadził samochód marki M..

W świetle powyższego – w ocenie Sądu Okręgowego – fakt złożenia następnie przez P. C. (2) odmiennych wyjaśnień na rozprawie, że to nie on był kierowcą tego pojazdu, a R. B. nie jest w stanie podważyć ustaleń Sądu Rejonowego. Zważywszy również na to, że zeznania R. B. – jak słusznie dostrzegł Sąd I instancji – nie wykazują się szczegółowością, a nadto wykazują sprzeczności z zeznaniami P. M. i K. O. (2). Przeciwnie do zeznań tych świadków relacjonując przebieg zdarzenia R. B. utrzymywał, że prawidłowo skręcił w ulicę (...).

W tym miejscu należy również podkreślić, że Sąd Okręgowy – wbrew zarzutowi apelującego – nie stwierdził naruszenia art. 39§4 k.p.w. poprzez poczynienie ustaleń faktycznych m.in. w oparciu o notatki urzędowe, a tym bardziej takiego naruszenia, które wpływałoby na treść wyroku. Zgodnie z treścią w/w przepisu dowodu z wyjaśnień lub zeznań nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Jak wskazuje się w doktrynie (vide Grzegorzczuk Tomasz, komentarz do art. 39 k.p.w., LEX 2012) w odróżnieniu od kodeksu postępowania karnego, który zdecydowanie przyjmuje, iż dowodu zeznań i wyjaśnień nie wolno zastępować pismem, zapiskiem lub notatką (art. 174 k.p.k.), w kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia zakłada się, że zakaz zastępowania wyjaśnień i zeznań pismem jest jedynie względny, zastrzegając w art. 39 § 4, iż obowiązuje on, chyba że ustawa stanowi inaczej. Rozwiązanie to wiąże się ze zdecydowanie mniejszą wagą czynów rozpoznawanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia i ma już pewną tradycję w procesowym prawie wykroczeń. Obecny kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia już w art. 40 zakłada możliwość składania podczas przesłuchania zeznań i wyjaśnień na piśmie, a w art. 67§3 k.p.w. dopuszcza nadesłanie sądowi pisemnych wyjaśnień przez obwinionego (ale nie zeznań świadka). Z kolei w art. 54§5 k.p.w. umożliwiono ograniczenie się w czynnościach wyjaśniających do notatki urzędowej z czynności dowodowej, art. 76§2 k.p.w. zaś pozwala na odczytywanie na rozprawie takich notatek.

Niezależnie od powyższych rozważań, odnosząc się do argumentacji apelującego wskazać należy, że przepis art. 39§4 k.p.w. nie wprowadza zakazu procesowego wykorzystania wszystkich notatek urzędowych, w tym niewątpliwie takich, które służą tylko i wyłącznie potwierdzeniu faktów, które ustalono za pomocą innych dowodów (k. 1, 1v, 11v), a więc np. zeznań świadków, wyjaśnień oskarżonego (w przedmiotowej sprawie oprócz wyjaśnień złożonych przez obwinionego i zeznań świadków P. M. i K. O. (2), w charakterze świadka przesłuchano funkcjonariuszy policji sporządzających notatki tj. J. T. i K. B.). Jeżeli chodzi natomiast o notatkę urzędową z dnia 14 stycznia 2013 roku (k. 9), to dotyczy ona jedynie informacji o braku zarejestrowania zdarzenia przez monitoring miejski.

Reasumując zaprezentowane rozważania należało uznać, iż Sąd Rejonowy, nie naruszając zasad i celów postępowania wyciągnął poprawne wnioski o odpowiedzialności obwinionego.

Niezasadnym okazał się także zarzut rażącej niewspółmierności kary wymierzonej obwinionemu P. C. (1).

Podkreślić należy, że zmiana kary w instancji odwoławczej nie może następować w każdym wypadku, w którym wedle własnej oceny obwinionego, czy nawet Sądu Odwoławczego taka zmiana jest możliwa, ale tylko i wyłącznie wtedy gdy kara orzeczona przez Sąd Rejonowy nie daje się akceptować z powodu różnicy między nią, a karą sprawiedliwą, różnicy o randze zasadniczej, rażącej, wręcz „bijącej w oczy” (porównaj wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 maja 2003 r., II AKa 163/03, OSA 2003/11/113).

Tego typu sytuacja nie zachodzi zaś, na gruncie niniejszej sprawy. Wymierzona obwinionemu kara (rozumiana jako całokształt kar i środków karnych) stanowi reakcję państwa na popełnione przez obwinionego wykroczenia, jest adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości popełnionych przez obwinionego czynów i pozostaje w jego możliwościach finansowych (k. 43v). Jednocześnie winna także spełnić spoczywające na niej cele zapobiegawcze i wychowawcze.

Przy tym – wbrew zarzutowi apelującego – Sąd Okręgowy nie dopatrył się rażącej niewspółmierności wymierzonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 miesięcy. W szczególności biorąc pod uwagę to, jakie zagrożenie w ruchu spowodował swoim zachowaniem obwiniony. Stanowiska tego nie jest w stanie zmienić fakt, że uprawnienie do prowadzenia pojazdów jest niezbędne P. C. (1) do wykonywanej pracy. Nadto należy zauważyć, że środek został wymierzony w dolnych granicach ustawowego zagrożenia (zgodnie z art. 29§1 k.w. zakaz prowadzenia pojazdów wymierza się w miesiącach lub latach na okres od 6 miesięcy do 3 lat).

W tym stanie rzeczy, skoro podniesione w apelacji zarzuty nie zyskały aprobaty Sądu Odwoławczego, zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

O wysokości opłaty za II instancję Sąd orzekł w oparciu o art. 3 ust. 1, art. 8 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983r., nr 49, poz. 223 z późn. zm.), zaś o zryczałtowanych wydatkach postępowania na podstawie §3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10.10.2001r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 15.10.2001r.).